

Raadsvoorstel

Categorie	: Vaststellen verordening
Onderwerp	: Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2
Datum college	: 13 augustus 2023
Portefeuillehouder	: Wethouder Willy Hendriks
Team	: Beleid Sociaal Domein
Nummer raadsvoorstel	: RIS 2024-R-98
Datum raad	: 19 september 2024
Agendapunt raad	: 28

Samenvatting

De gemeente Land van Cuijk heeft zorgen over de houdbaarheid van Wmo huishoudelijke hulp. Daarom is op 2 oktober 2023 besloten een inkomenstoets in te voeren. Een aantal andere gemeenten had dit ook gedaan. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft drie uitspraken gedaan waaruit naar voren komt dat het meewegen van inkomen binnen de Wmo niet is toegestaan. Op basis van deze uitspraken wordt voorgesteld de Verordening maatschappelijke ondersteuning te wijzigen.

Wat wordt voorgesteld te besluiten?

Voorgesteld wordt:

1. in te trekken de Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024;
2. vast te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

Op 26 maart 2024 bent u middels raadsinformatiebrief 2024-RIB-71 geïnformeerd over de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over het voeren van een inkomenstoets binnen de Wmo en het gevolg van deze uitspraken voor het gemeentelijk beleid. Hoewel het college dit besluit betreurt, ziet zij geen andere mogelijkheid dan de inkomenstoets af te schaffen en een wijziging van de verordening voor te stellen.

Welk resultaat willen we bereiken?

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) op een juiste manier uitvoeren, in lijn met de meest recente uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.

Hoe zag het voortraject eruit?

Naar aanleiding van motie 2022-M-43 is op 2 oktober 2023 de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2024 vastgesteld, waarin een inkomenstoets is opgenomen voor aanvragen

huishoudelijke hulp. Op 26 maart 2024 heeft het college u geïnformeerd over de uitspraken van de CRvB en de gevolgen daarvan voor het gemeentelijk beleid. Vervolgens zijn wijzigingen aangebracht in zowel verordening als nadere regels maatschappelijke ondersteuning. Deze zijn begin mei aan de Adviesraad Sociaal Domein voorgelegd. Gelet op dit advies is uiteindelijk gekomen tot de nu opgestelde verordening maatschappelijke ondersteuning.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 Het terugdraaien van de inkomenstoets is in lijn met het advies van de VNG

De VNG heeft gemeenten eerder aangemoedigd om maatregelen te nemen om de kosten te beheersen en de grenzen van de Wmo op te zoeken om zo een proefproces uit te lokken. Dit is gebeurd. Nu het hoger beroep niet is geslaagd, stelt ook de VNG dat betreffende gemeenten hun beleid zullen moeten aanpassen.

2.1 De gewijzigde verordening is in lijn met de uitspraken van de CRvB

De uitspraak van de CRvB is helder: het meewegen van inkomen, onder de noemer zelfredzaamheid of eigen kracht, is binnen de Wmo niet toegestaan. De CRvB stelt in haar uitspraak bij de gemeente Leusden: “De door het college gestelde financiële problematiek en het gebrek aan capaciteit in de maatschappelijke ondersteuning als gevolg van de aanzuigende werking van het abonnementstarief, die de Raad (CRvB) reëel overkomen, maken dit (dat er geen ruimte is voor het toepassen van een inkomens- dan wel vermogensgrens of -toets) niet anders.” De CRvB onderkent daarmee de problematiek en argumentatie die ook in onze gemeente is gehanteerd, maar kan niet anders dan beoordelen dat een inkomenstoets of inkomensgrens in strijd is met de Wmo. Dit geeft aanleiding om de Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk aan te passen.

Dat het meewegen van financiële zelfredzaamheid binnen de Wmo niet toegestaan is, is eerder besproken en afgewogen bij de vaststelling van de verordening op 2 oktober 2023. Er is echter sinds de invoering van het abonnementstarief geen uitspraak van de CRvB geweest over dit onderwerp tot aan de huidige uitspraken van 20 februari 2024. Nu ook de hoogste rechter zich heeft uitgesproken, is dit aanleiding om het beleid te herzien.

2.2 Er wordt onderzocht welke andere mogelijkheden er zijn om de problematiek rondom huishoudelijke hulp te beperken

Tegelijkertijd met de voorgestelde wijzigingen, is het college bezig met het verkennen van alternatieven voor de genoemde problematiek. De (financiële) houdbaarheid blijft onder druk staan. Nu blijkt dat de inkomenstoets geen optie is, onderzoekt het college - in lijn met de gedachte achter de motie 2022-M-43 - welke alternatieven er zijn. Een van die alternatieven is een nieuw normenkader voor huishoudelijke hulp. Met het wijzigen van de verordening en nadere regels heeft het college daarom besloten een nieuw normenkader te hanteren voor huishoudelijke hulp. Hierdoor kan het college beter huishoudelijke hulp indiceren.

2.3 Het Rijk is aan zet

Nu het hoger beroep van de gemeenten Leusden en Beesel niet is geslaagd, is het aan het Rijk om te komen met aangepaste wetgeving. Deze wetgeving wordt nu voorbereid en zal op zijn vroegst op 1 januari 2026 ingaan. Met deze wijziging wordt het mogelijk om een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage toe te passen.

2.4 Andere gemeenten wijzigen ook beleid

Naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB hebben in ieder geval de gemeenten Leusden en Krimpen aan den IJssel aangegeven hun beleid aan te passen en de inkomenstoets te schrappen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

2.1 Zorgen over de houdbaarheid Wmo blijven bestaan

De houdbaarheid van de Wmo staat steeds meer onder druk. Door onder andere vergrijzing wordt er een toenemend beroep gedaan op de gemeente. Voor huishoudelijke hulp geldt specifiek dat de invoering van het abonnementstarief heeft geleid tot een stijging in de kosten. Hiervoor hebben gemeenten onvoldoende compensatie gekregen van het Rijk. De argumenten om een inkomenstoets of -grens in te voeren, en daarmee zelfredzaamheid te stimuleren, blijven bestaan en de zorgen over de houdbaarheid ook. Zelf een inkomenstoets invoeren, was een maatregel om de instroom van huishoudelijke hulp te beperken.

Ondanks dat we stoppen met het toepassen van de inkomenstoets, blijven we een appèl doen op inwoners die zelf huishoudelijke hulp kunnen betalen om dit ook daadwerkelijk zelf te regelen. Zo blijft de ondersteuning vanuit de Wmo beschikbaar voor iedereen die dit nodig heeft. Daarnaast zal onderzocht worden of er nog andere mogelijkheden zijn om in te grijpen en de Wmo houdbaar te houden. Tegelijkertijd loopt er een onderzoek naar de houdbaarheid van de Wmo, dat de VNG met de ministeries van VWS, BZK en financiën in 2024 uitvoert. Mogelijk dat dit onderzoek aanknopingspunten biedt voor zowel gemeentelijk als landelijk beleid.

2.2 Er is een wetsvoorstel in voorbereiding om een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage Wmo per 1-1-2026 in te voeren

Het demissionaire kabinet bereidt op dit moment een wetswijziging voor waarmee de inkomensafhankelijke bijdrage opnieuw mogelijk wordt. Deze wijziging zal op zijn vroegst op 1 januari 2026 ingaan. Tot die tijd zal de gemeente inwoners die voldoende financiële middelen hebben maar toch een beroep doen op de Wmo, niet kunnen weigeren. Wel blijven we een beroep doen op de eigen kracht van inwoners en roepen we hen op om, als dat kan, de hulp zoveel mogelijk zelf te regelen.

Waar moeten we rekening mee houden?

Relevante kaders en (wettelijke) grondslag

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. De eerder vastgestelde verordening maatschappelijke ondersteuning is op basis van de uitspraak van de CRvB aangepast. Daarnaast zijn er nog enkele andere aanpassingen gedaan. De inhoudelijke wijzigingen zijn in een overzicht als bijlage aan dit voorstel toegevoegd.

Ook zijn de Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024.1 aangepast. Deze zijn in lijn gebracht met de nu voorgestelde wijziging van de verordening. Tegelijkertijd zijn er enkele andere wijzigingen in aangebracht. De belangrijkste wijziging in de nadere regels is het invoeren van het HHM normenkader voor huishoudelijke hulp.

Financiën

Of het nieuwe normenkader voor huishoudelijke hulp effect heeft op de hoogte (aantal uren) van de indicaties huishoudelijke hulp is onzeker. De ervaringen in andere gemeenten die van het CIZ-protocol naar het HHM normenkader zijn overgegaan, zijn wisselend.

We verwachten geen financieel effect van het schrappen van de inkomenstoets. Er is namelijk slechts enkele maanden een inkomenstoets gehanteerd. De invloed van de inkomenstoets op de instroom huishoudelijke hulp was daardoor tot nu toe beperkt.

Communicatie

De verordening zal op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd. Daarnaast zullen onze maatschappelijke partners geïnformeerd worden over de wijzigingen van zowel de verordening als de nadere regels.

Afstemming

De Adviesraad Sociaal Domein is betrokken bij de wijzigingen. Het uitgebrachte advies en de reactie van het college daarop zijn volledigheidshalve toegevoegd aan dit voorstel.

Hoe ziet het vervolgtraject eruit?

Deze Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2 treedt in werking op de dag na datum bekendmaking.

Bijlagen

Bij dit voorstel horen de volgende beslisdocumenten en bijlagen:

- Raadsbesluit (concept) waarin opgenomen de Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2;
- a. Toelichting Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2;
- b. Overzicht wijzigingen Verordening maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024-2;
- c. Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Land van Cuijk 2024 (tweede wijziging);
- d. Advies ASD (Adviesraad Sociaal Domein) op de conceptverordening en nadere regels Wmo;
- e. Reactie van het college op advies van de ASD.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman